

MSSF dla spółek giełdowych Newsletter nr 11

W numerze:

1. Działalność RMSR w IV kwartale 2014 i I kwartale 2015
2. Podsumowanie roku 2014
3. MSSF 15 - Przychody z umów z klientami, wpływ zmian na podmioty z sektora bankowego
4. MSSF 9 - nowy standard dotyczący instrumentów finansowych zmienia zasady klasyfikacji aktywów i tworzenia odpisów na należności

Patronat:

Działalność RMSR w IV kwartale 2014 i I kwartale 2015

RMSR publikuje materiał do dyskusji dotyczący raportowania efektów regulacji stawek

- RMSR wydała materiał do dyskusji pt. „Sprawozdawczość w zakresie finansowych skutków regulacji stawek”, stanowiący element projektu opracowywania wytycznych dla jednostek prowadzących regulowaną działalność.
- Rada analizuje określony rodzaj regulacji dotyczących stawek, w ramach którego klienci mają bardzo ograniczone możliwości wyboru (lub nie mają ich wcale) towarów lub usług dostarczanych przez daną jednostkę po regulowanych stawkach. W tym modelu jednostka uzyskuje określoną kwotę wynagrodzenia (tzw. wymagany poziom przychodów). W omawianym materiale model ten nosi nazwę „zdefiniowana regulacja stawki”.
- W materiale wprowadza się rozróżnienie na modele kosztowe i motywacyjne. Modele kosztowe umożliwiają jednostce odzyskanie kosztów z marżą (tj. uzyskanie uzasadnionej stopy zwrotu), zaś motywacyjne zwykle mają wyznaczony poziom zysku.
- Różnice między kwotami fakturowanymi na klientów, a wielkościami księgowanymi w ramach wymaganego poziomu przychodu stanowią odzwierciedlenie zarówno praw, jak i zobowiązań jednostki. Różnice te eliminuje się korygując stawki w późniejszych okresach. Korekty takie uznaje się za cechę wyróżniającą model zdefiniowanej regulacji stawek.
- Regulacja stawki wiąże się z powstaniem jawnych i dorozumianych praw i zobowiązań. O ile w przypadku praw i zobowiązań jawnych nie zachodzi potrzeba wprowadzania specjalnych wymogów rachunkowych, w przypadku praw dorozumianych rozważa się następujące rozwiązania alternatywne:
  - ujmowanie sald odroczonej z regulowanej działalności jako aktywów lub zobowiązań;
  - ujęcie praw i zobowiązań jako jednego składnika aktywów niematerialnych;
  - zastosowanie wymogów dotyczących rozliczania działalności regulowanej;
  - opracowanie specjalnych wymogów MSSF lub
  - zakaz ujmowania sald odroczonej z działalności regulowanej.
- Materiał do dyskusji powraca do wymogów dotyczących prezentacji i ujmowania zawartych w MSSF 14 jako potencjalnej podstawy do opracowania wymogów dla celów nowego projektu. Analizuje się również inne zagadnienia, takie jak „samoregulujące się” spółdzielnie oraz powiązania z innymi standardami.
- Termin nadsyłania uwag minął 15 stycznia 2015 roku.

Informacja prasowa RMSR dostępna jest na stronie:

[Szczegóły](#)

Inicjatywa RMSR w celu zwiększenia jakości ujawnień w sprawozdawczości finansowej

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” mają na celu zachęcanie przedsiębiorstw do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje ujawnić w ich sprawozdaniach finansowych. Na przykład, zmiany wskazują jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że włączenie niematerialnej informacji może zmniejszać przydatność ujawnień finansowych. Ponadto zmiany wyjaśniają, że firmy powinny korzystać z profesjonalnego osądu w celu ustalenia, gdzie i w jakiej kolejności prezentować informacje w ujawnieniach.

Informacja prasowa RMSR dostępna jest na stronie:

[Szczegóły](#)

RMSR publikuje propozycje wskazówek na temat sposobu klasyfikacji zobowiązań

Proponowane zmiany mają na celu poprawę prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym jednostek poprzez wyjaśnienie kryteriów klasyfikacji zobowiązań jako krótkoterminowych czy długoterminowych. Zmiany mają:

- a) wyjaśnić, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowych lub długoterminowych opiera się na prawach jednostki na koniec okresu sprawozdawczego oraz
- b) powiązać w sposób jasny rozliczenie zobowiązań z wpływami zasobów z jednostki.

Informacja prasowa RMSR dostępna jest na stronie:

[Szczegóły](#)

Podsumowanie roku 2014

W najnowszej analizie Deloitte „Global Economic Outlook” podkreśla się, że w gospodarce globalnej, obok kilku symptomów wzmocnienia, widać również oznaki słabości. Wprawdzie w gospodarce amerykańskiej widoczne są oznaki stabilnego wzrostu, ale w strefie euro występują pewne niekorzystne zjawiska gospodarcze połączone z niskim poziomem odporności na recesję. Raport zwraca również uwagę na inne kwestie, takie jak spowolnienie gospodarki chińskiej i skutki podwyżek podatkowych w Japonii oraz wpływ spadku cen ropy na gospodarkę Rosji. Naczelny ekonomista Deloitte w Wielkiej Brytanii uważa, że jeżeli chodzi o tempo wzrostu gospodarczego w tym kraju, najlepszy okres już się skończył.

W tej sytuacji osoby sporządzające sprawozdania finansowe stoją przed wieloma wyzwaniami, zależnymi od warunków, w jakich działa dana firma. Ponadto wdrożenie standardów rachunkowości nadal będzie wymagać głębokiego namysłu i dokonania znaczących subiektywnych ocen.

Najważniejsze kwestie roku 2014

Konsolidacja i wspólne ustalenia umowne

Dla polskich podmiotów stosujących MSSF w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską 2014 jest pierwszym rokiem obowiązkowego zastosowania pakietu pięciu standardów obejmującego MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, i MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach”. Natomiast dla podmiotów stosujących MSSF w kształcie opracowanym przez RMSR (wersja globalna) będzie to drugi rok zastosowania tych standardów. Kompleksowy charakter tych standardów oraz zakres subiektywnych ocen wymaganych przy ich zastosowaniu sprawiają, że stanowią one obiekt szczególnego zainteresowania inwestorów.

Modele kształtujące wymogi MSSF 10 i MSSF 11 da się przedstawić jasno i zwięźle, co nie oznacza, że są one proste w zastosowaniu.

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”

MSSF 10 stanowi, że przedmiot inwestycji podlega konsolidacji wtedy i tylko wtedy, gdy występują trzy elementy kontroli:

1. władza nad takim podmiotem,
2. zaangażowanie finansowe w podmiot lub posiadanie praw do jego zmiennych zwrotów,
3. możliwość wywierania wpływu na wysokość zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad tym podmiotem.

Zastosowanie definicji kontroli

Stwierdzenie, czy kontrola występuje, czy nie, wymaga dokonania znaczących subiektywnych ocen, można zatem spodziewać się wzmożonego zainteresowania regulatorów, gdyż MSSF 10 wymaga stwierdzenia istnienia lub nieistnienia kontroli na podstawie oceny wszystkich istotnych czynników z uwzględnieniem wytycznych dotyczących zastosowania tego standardu. MSSF 10 zawiera dodatkowe objaśnienia stosowania dotyczące sytuacji, w których ocena kontroli jest trudna, obejmujących:

- potencjalne prawa głosu (posiadane przez inwestora lub inne podmioty);
- przekazanie innej stronie (agentowi) prawa podejmowania decyzji oraz
- praw, których jedynym zastosowaniem jest ochrona interesów inwestora, ale które nie zapewniają władzy nad podmiotem inwestycji.

Faktyczna kontrola

Zgodnie z koncepcją przedstawioną w MSSF 10, nawet mniej niż 50% praw głosu umożliwia inwestorowi sprawowanie kontroli nad podmiotem, jeżeli pozostałe prawa głosu znajdują się w posiadaniu rozproszonej grupy udziałowców, którzy nie są w stanie skoordynować swoich działań i zablokować decyzji podejmowanych przez tego inwestora. Może to stanowić przedmiot wzmożonej uwagi i kontroli dokładności jak i obiektywizmu osób stosujących MSSF 10 w tak szczególnych okolicznościach.

Jednostki inwestycyjne

MSSF10 wprowadza zwolnienie z wymogu konsolidacji, które dotyczy okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie. Objęte nim jednostki muszą wyceniać swe podmioty zależne w wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyjątkiem podmiotów zależnych świadczących usługi związane z działalnością danej jednostki inwestycyjnej, które nadal podlegają obowiązkowi konsolidacji). Aby zakwalifikować się jako jednostka inwestycyjna, dany podmiot musi:

- *pozyskiwać fundusze od jednego lub kilku inwestorów dla celów świadczenia im profesjonalnych usług zarządzania inwestycjami,*
- *zobowiązać się wobec tych inwestorów do inwestowania powierzonych funduszy wyłącznie w celu generowania zysków z tytułu przyrostu wartości kapitału, dochodu odsetkowego lub z obu tych źródeł,*
- *wyceniać wyniki zasadniczo wszystkich inwestycji w wartości godziwej.*

MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”

MSSF 11 stanowi, że współkontrola oznacza jednocześnie sprawowanie kontroli przez dwóch lub więcej inwestorów (zgodnie z definicją zawartą w MSSF 10) w ramach ustalenia umownego wymagającego jednogłośnej zgody stron sprawujących współkontrolę przy podejmowaniu decyzji dotyczących istotnych działań.

Inwestor będący stroną wspólnego ustalenia umownego musi zatem określić, czy posiada prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań tego ustalenia umownego lub czy posiada prawa do jego aktywów netto. W pierwszym przypadku inwestor musi ująć swój udział w aktywach, dochodach i kosztach wspólnego działania, w drugim natomiast rozlicza inwestycję we wspólnym przedsięwzięciu metodą praw własności.

Wspólne przedsięwzięcie czy wspólne działanie?

Klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych, w szczególności ustalenie „pozostałych faktów i okoliczności”, które mogą prowadzić do wniosku, że nie istnieje oddzielny podmiot prawny, a strony mają bezpośrednie prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań danej jednostki, nastręcza problem. Obecnie bada ją Komitet Interpretacyjny MSSF.

W listopadowym wydaniu Komunikatu KIMSF znalazło się kilka tymczasowych rozwiązań dotyczących badanego zagadnienia.

- Komitet Interpretacyjny zauważył, że ocena „pozostałych faktów i okoliczności” powinna koncentrować się na sprawdzeniu, czy te fakty i okoliczności powodują powstanie wykonalnych praw do aktywów i obowiązków wynikających ze zobowiązań.
- Komitet omawiał również ocenę „pozostałych faktów i okoliczności” w szczególnych przypadkach, na przykład czy szczególne okoliczności, np. sprzedaż produkcji po cenie rynkowej, wsparcie finansowe udzielone przez stronę trzecią czy charakter produkcji stanowią czynnik decydujący o klasyfikacji. Komitet zauważył, że żaden z tych czynników sam w sobie nie jest decydujący. Wobec tego jednostka będzie musiała dokonać subiektywnej oceny, która stanie się podstawą klasyfikacji wspólnego ustalenia umownego.

MSSF 12 „Ujawnianie udziałów w innych jednostkach”

MSSF 12 zawiera przede wszystkim wymóg ujawniania znaczących subiektywnych ocen dokonanych w procesie zastosowania innych standardów z „pakietu pięciu” – czyli MSSF 10 i MSSF 11. Wymaga się na przykład ujawnienia znaczących subiektywnych ocen i założeń stanowiących podstawę orzeczenia, że:

- inna jednostka nie podlega kontroli, mimo że inwestor posiada ponad połowę praw głosu lub podlega kontroli, mimo że inwestor posiada mniej niż połowę praw głosu;
- wspólne ustalenie umowne mające formę oddzielnego podmiotu prawnego jest wspólnym działaniem lub
- dany podmiot jest jednostką inwestycyjną.

Ponadto MSSF 12 wymaga ujawnienia różnych rodzajów informacji dotyczących udziałów podmiotu w innych jednostkach.

Ujawnianie znaczących udziałów niedających kontroli

We wrześniu 2014 roku Komitet Interpretacyjny MSSF tymczasowo zdecydował, że emitent powinien stosować subiektywną ocenę przy podejmowaniu decyzji, jakie informacje należy ujawnić, by spełnić cele MSSF 12 dotyczące ujawniania znaczących udziałów niedających kontroli w jednostkach zależnych.

MSSF 12 wymaga od jednostki sprawozdawczej ujawnienia informacji finansowych umożliwiających użytkownikom analizę składu grupy kapitałowej i udziałów niedających kontroli kształtujących działalność i przepływy pieniężne grupy. W tym celu jednostka powinna ocenić istotność pozycji w kontekście skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz rozważyć czynniki ilościowe i jakościowe (np. charakter podmiotu zależnego). Komitet Interpretacyjny podkreślił również, że ocenę należy przeprowadzić oddzielnie dla każdej jednostki zależnej lub grupy kapitałowej niższego szczebla posiadającej znaczące udziały niedające kontroli.

MSSF 12 wymaga również od jednostki sprawozdawczej ujawnienia (między innymi) podmiotów zależnych, w których posiada udziały niedające kontroli, ale istotne ze swojego punktu widzenia, wyniku finansowego przypadającego na te udziały oraz skumulowanych udziałów niedających kontroli. Jeżeli podmiot zależny od jednostki sprawozdawczej posiada udziały niedające kontroli i przewodzi grupie kapitałowej niższego szczebla, jednostka sprawozdawcza ma obowiązek ujawnić subiektywne oceny dokonane w procesie podejmowania decyzji dotyczących spełnienia wymogów MSSF 12 poprzez ujawnienie informacji o podmiocie zależnym, będącym jednostką dominującą samodzielną lub na poziomie grupy kapitałowej niższego szczebla.

Charakter ryzyka związanego z posiadanymi udziałami w jednostkach strukturyzowanych

Specyficzne wymogi dotyczące ujawniania informacji o charakterze i zmianach ryzyka związanego z udziałami w konsolidowanych i niekonsolidowanych jednostkach strukturyzowanych sprawiają, że zagadnienie to z pewnością wzbudzi zainteresowanie regulatorów. Według MSSF 12 jednostka sprawozdawcza powinna ujawnić informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę charakteru i zmian ryzyka związanego z posiadaniem udziałów w jednostkach strukturyzowanych podlegających konsolidacji.

Jednostka strukturyzowana

Jednostka strukturyzowana to podmiot utworzony w taki sposób, że prawa głosu lub podobne prawa nie są czynnikiem decydującym o tym, kto sprawuje nad nim kontrolę, np. jeżeli prawa głosu ograniczają się wyłącznie do wykonywania zadań administracyjnych, zaś kierowanie istotnymi działaniami odbywa się na zasadach określonych w umowie.

Zarówno w odniesieniu do jednostek strukturyzowanych podlegających, jak i niepodlegających konsolidacji ujawnienia koncentrują się na wsparciu w formie finansowej lub pozafinansowej oraz innych wymaganiach lub zamiarach zapewnienia wsparcia w przyszłości. W odniesieniu do jednostek strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji wymaga się również ujawnienia następujących informacji:

- danych ilościowych i jakościowych dotyczących charakteru, celu, wielkości i działalności jednostki strukturyzowanej oraz sposobu jej finansowania;
- tabeli aktywów i zobowiązań ujmowanych w odniesieniu do udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji oraz maksymalnej wartości ekspozycji na stratę związanej z tymi udziałami;
- wsparcia udzielanego jednostkom strukturyzowanym niepodlegającym konsolidacji oraz zobowiązań lub zamiarów udzielenia takiego wsparcia.

Informacje te należy ujawnić niezależnie od tego, czy jednostka strukturyzowana jest sponsorowana przez jednostkę sprawozdawczą, czy nie.

Wymaga się ujawnienia dodatkowych informacji (sposobu definiowania jednostek strukturyzowanych, wielkości i rodzajów dochodów obserwowanych przez jednostkę oraz wartości bilansowej aktywów przekazanych jednostkom strukturyzowanym w okresie sprawozdawczym) w odniesieniu do jednostek strukturyzowanych sponsorowanych, ale niepodlegających konsolidacji, w których jednostka sprawozdawcza nie posiada udziałów.

Znaczące ograniczenia dotyczące aktywów i zobowiązań

Zgodnie z MSSF 12 jednostka sprawozdawcza ma obowiązek ujawnienia szczegółowych informacji dotyczących znaczących ograniczeń (np. ustawowych, regulacyjnych lub umownych) dotyczących dostępności albo wykorzystania aktywów lub rozliczania zobowiązań grupy kapitałowej. Przykłady obejmują ograniczenia dotyczące możliwości przekazywania środków pieniężnych lub innych aktywów pomiędzy jednostkami grupy kapitałowej oraz gwarancji lub innych wymogów, które mogą ograniczać możliwość wypłaty dywidendy, udzielania lub spłaty pożyczek wewnątrz grupy oraz innych form podziału kapitału w grupie.

Podatek dochodowy

Ujmowanie i wycena aktywów z tytułu podatku odroczonego

Kryzys finansowy, po którym nastąpiło znaczące spowolnienie wzrostu gospodarczego, spowodował, że wiele jednostek sprawozdawczych odnotowało straty zamiast dochodów. W takiej sytuacji szczególną uwagę należy zwrócić na ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, będących wynikiem takich strat, ponieważ zależy ono od oceny, czy w przyszłości jednostka wygeneruje odpowiednie zyski podatkowe, które umożliwią wykorzystanie odliczeń z tego tytułu.

Historia ostatnio poniesionych strat

Zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” historia ostatnio poniesionych strat stanowi mocny dowód, że firma nie będzie w stanie wygenerować w przyszłości zysków do opodatkowania, umożliwiających wykorzystanie odliczeń związanych ze stratami.

Aby ująć aktywa z tytułu podatku dochodowego wynikające z poniesionych strat, jednostka musi przedstawić dowody na możliwość generowania zysków do opodatkowania w przyszłości. Dowodem takim może być np. podpisanie nowych, znaczących umów, zwiększenie liczby zamówień lub zbycie nieopłacalnego segmentu działalności. MSR 12 nie ogranicza okresu, jaki jednostka powinna brać pod uwagę szacując możliwość generowania zysków (choć nie może on oczywiście przekraczać okresu, w jakim prawo danego państwa dopuszcza wykorzystanie strat podatkowych w rozliczeniach). Długość tego okresu jest uzależniona od szeregu czynników charakterystycznych dla danej jednostki, obejmujących historię rentowności, dokładność kontroli budżetu i plany przyszłej działalności. W takich sytuacjach wymagane jest ujawnienie charakteru materiałów uzasadniających ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczących jednego składnika aktywów w pakiecie korporacyjnym

W lipcu 2014 roku Komitet Interpretacyjny MSSF stwierdził, że jeżeli podmiot zależny posiada tylko jeden składnik aktywów, a jednostka dominująca spodziewa się odzyskania wartości bilansowej tego składnika poprzez sprzedaż udziałów w tym podmiocie, musi ona ująć w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odroczone podatki dotyczące zarówno tego składnika aktywów, jak i udziałów, jeżeli zgodnie z prawem podatkowym każdy z tych elementów jest opodatkowany odrębnie (z wyjątkiem przypadków zastosowania zwolnienia przewidzianego w MSR 12 i pod warunkiem, że istnieje możliwość odzyskania aktywów z tytułu odroczonego podatku).

Niepewne pozycje podatkowe

Ujmowanie i wycena niepewnych pozycji podatkowych to kolejny istotny przedmiot zainteresowania regulatorów. Komitet Interpretacyjny MSSF już umieścił ten temat w swojej agendzie. Dyskutuje się między innymi, czy przy analizie ujmowania i wyceny niepewnych pozycji podatkowych należy uwzględnić postanowienia MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub MSR 12. Wytyczne dotyczące ujmowania bieżących aktywów i zobowiązań podatkowych znajdują się w par. 12 MSR 12, który stanowi również, że jeżeli kwota już zapłacona za okres bieżący i okresy przeszłe przekracza kwotę należną za te okresy, nadwyżkę należy ujmować jako składnik aktywów. W związku z tym w lipcu 2014 roku Komitet Interpretacyjny stwierdził, że MSR 12 zawiera odpowiednie wytyczne w zakresie ujmowania niepewnych pozycji podatkowych.

W listopadzie 2014 roku Komitet podjął wstępną decyzję o opracowaniu projektu interpretacji zawierającej wytyczne dotyczące wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego wynikających z niepewnych pozycji podatkowych. Projekt będzie realizowany na mocy następujących założeń tymczasowych:

- w jego zakres wejdą wszystkie pozycje podatku dochodowego;
- jednostka powinna podjąć subiektywną decyzję o jednostce obrachunkowej dostarczającej odpowiednich informacji o poszczególnych niepewnych pozycjach podatkowych;

- jednostka powinna oszacować kwotę prognozowanej płatności (lub zwrotu) na rzecz organów podatkowych na podstawie najbardziej prawdopodobnej kwoty lub wartości prognozowanej, w zależności od tego, która bardziej odpowiada niepewnej pozycji podatkowej;
- wycena będzie oparta o założenie, że organy podatkowe sprawdzają kwoty wykazane w zeznaniach podatkowych i posiadają wszystkie istotne informacje (tj. zakłada się ryzyko „pełnego wykrycia”).

Wskaźniki specjalne

W roku 2014 wykorzystanie wskaźników, których nie wymagają MSSF, a które mogą przyjąć formę dodatkowych pozycji sprawozdania finansowego lub informacji zawartej w raporcie rocznym lub w innych dokumentach (czasem określanych m.in. jako „skorygowane wskaźniki efektywności”) było przedmiotem ożywionej dyskusji zarówno z Międzynarodową Organizacją Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO), jak i z Europejskim Urzędem Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), które opracowują projekt wytycznych poświęconych temu zagadnieniu, a także z Międzynarodową Federacją Księgowych (IFAC), która wydaje rekomendacje dotyczące wykorzystania „dodatkowych wskaźników finansowych”.

Wszystkie te organizacje podzielają pogląd, że dodatkowe wskaźniki powinny być:

- jasno określone, a w razie konieczności uzgodnione do odpowiednich specjalnych wskaźników;
- stosowane w sposób spójny w kolejnych okresach rozliczeniowych;
- zbilansowane (np. przy podejmowaniu decyzji, czy zyski i straty należy wykluczyć z „zysku podstawowego”).

Rozliczanie odprow emerytalnych

Rozliczanie kosztów świadczeń pracowniczych, w szczególności programów określonych świadczeń, nadal nastęrcza wiele problemów i często przyciąga uwagę regulatorów, po części ze względu na wysoką wartość aktywów i zobowiązań. Kilka najczęściej spotykanych kwestii omówiono poniżej.

Założenia aktuarialne

Zobowiązanie do realizacji określonych świadczeń to strumień przepływów pieniężnych rozłożonych na okres wielu lat, którego wielkość może ulegać zmianom, w zależności od różnorodnych czynników (np. od długości życia członków, wysokości wynagrodzenia w momencie przejścia na emeryturę, a w przypadku opieki zdrowotnej - od ich stanu zdrowia). Wobec tego, określenie wartości bieżącej tych przepływów wymaga dokonania znaczących subiektywnych ocen przy wyborze odpowiednich założeń aktuarialnych, których małe odchylenia mogą mieć znaczący wpływ na wartość zaksięgowanych zobowiązań.

MSR 19 „Świadczenia pracownicze” wymaga ujawnienia zarówno przyjętych istotnych założeń aktuarialnych, jak i wrażliwości zobowiązania do realizacji określonych świadczeń na uprawdopodobnione zmiany tych założeń. Założenia aktuarialne, obejmujące między innymi stopę dyskonta i wskaźniki śmiertelności, są i pozostaną obszarem szczególnego zainteresowania regulatorów.

Ocena rynku obligacji na poziomie waluty

Istotny aspekt oznaczenia właściwej stopy dyskonta to ocena, czy istnieje stabilny rynek wysokiej jakości obligacji korporacyjnych, czy też podstawą obliczenia stopy powinny być rynkowe dochody z obligacji skarbowych.

Ponieważ nie było jasne, jak dokonywać takiej oceny na regionalnym rynku posługującym się zunifikowaną walutą, we wrześniu 2014 roku zmodyfikowano MSR 19 i doprecyzowano, że oceny takiej należy dokonywać na poziomie waluty, a nie kraju.

Zmieniona wersja MSR 19 obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Ujmowanie składnika aktywów z tytułu nadwyżki funduszy w programie określonych świadczeń

Efekt „limitu wyceny aktywów” (zdefiniowanego w MSR 19 jako „wartość bieżąca korzyści ekonomicznych dostępnych w formie refundacji z programu lub obniżki przyszłych składek na rzecz programu”) może być trudny do oszacowania, ponieważ wymaga dokładnej analizy praw pracodawcy oraz powierników programu w celu stwierdzenia, czy nadwyżkę aktywów można wykorzystać do zwiększenia kwot świadczeń wypłacanych uczestnikom, zakupu rent gwarantujących wysokość świadczeń, czy zwrócić pracodawcy. Analiza taka wymagana jest nie tylko w przypadku powstania nadwyżki, ponieważ KIMSF 14 „MSR 19 – limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, wymogi minimalnego finansowania oraz ich wzajemne zależności” wymaga uwzględnienia możliwości refundacji lub zmniejszenia przyszłych składek przy określaniu konieczności ujęcia dodatkowego zobowiązania w celu spełnienia ustawowego „wymogu minimalnego finansowania” programu w formie składek.

Komitet Interpretacyjny MSSF umieścił w programie prac analizę możliwości ujęcia składnika aktywów wynikającego z dostępności refundacji z programu określonych świadczeń zarządzanych przez niezależnego powiernika, jeżeli do niego należy podjęcie decyzji o zwiększeniu wysokości świadczeń. Na spotkaniu we wrześniu 2014 roku Komitet Interpretacyjny zdecydował się zaproponować zmiany do KIMSF 14 precyzujące, że kwota nadwyżki ujęta przez jednostkę jako składnik aktywów na podstawie refundacji nie powinna zwiększać kwot, jakie strona trzecia może uznaniowo wykorzystać do innych celów, na przykład do zwiększenia świadczeń dla uczestników planu. Poprawki mają również na celu doprecyzowanie, że jednostka nie ma bezwarunkowego prawa do refundacji z tytułu nadwyżki zakładającej stopniowe rozliczenie, jeżeli strona trzecia może według własnego uznania zdecydować o zakończeniu programu, co uniemożliwi takie rozliczenie.

Strategie zarządzania ryzykiem i dopasowania aktywów do zobowiązań

Wiele jednostek sprawozdawczych poszukuje efektywnych strategii zarządzania ryzykiem związanym z niepewnymi, długoterminowymi zobowiązaniami wysokiej wartości, takimi jak program określonych świadczeń.

Strategie takie mogą przyjmować różne formy, takie jak:

- wprowadzanie programów (np. świadczeń docelowych lub salda pieniężnego) odbiegających od „czystego” modelu określonych świadczeń dzięki podziałowi ryzyka między pracodawcę a uczestników programu;
- nabycie takich aktywów jak polisy ubezpieczeniowe lub swapy długoweczności, generujących przepływy pieniężne odzwierciedlające wymogi dotyczące wypłaty świadczeń z programu;
- wykorzystanie aktywów jednostki (np. nieruchomości) jako zabezpieczenia zobowiązań finansowania programu określonych świadczeń.

Przy rozliczaniu tego rodzaju umów zaleca się ostrożność i uwzględnianie następujących kwestii:

- czy schemat podziału ryzyka należy rozliczać jako program określonych świadczeń, czy jako program określonych składek;
- wycenę aktywów wyznaczonych do pokrycia zobowiązań, w tym ich zgodności z definicją kwalifikowanej polisy ubezpieczeniowej, co oznaczałoby konieczność ich wyceny w wartości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń;
- czy zabezpieczenie dla programu określonych świadczeń ustanowione przez jednostkę spełnia definicję składnika aktywów programu (nieprzenoszalne instrumenty finansowe wyemitowane przez jednostkę sprawozdawczą nie wchodzą w zakres definicji).

Ponadto warto zauważyć, że MSR 19 wymaga między innymi ujawnienia cech programu określonych świadczeń, opisu umów dotyczących jego finansowania oraz strategii dopasowania aktywów i zobowiązań wykorzystywanych przez program lub przez jednostkę, w tym wykorzystania rent i innych technik, takich jak swapy długoweczności, do zarządzania ryzykiem.

Oplaty

KIMSF 21 „Oplaty”, obowiązująca w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie, dotyczy ujmowania zobowiązań związanych z różnorodnymi opłatami na rzecz organów rządowych (z wyjątkiem kar i mandatów za naruszenie prawa, opłat z tytułu nabycia aktywów lub usług oraz płatności wchodzących w zakres innych standardów, takich jak MSR 12). Interpretacja bardzo dokładnie określa zastosowanie MSR 37 przy określeniu momentu ujęcia zobowiązania, stwierdzając, że jest to moment (zdefiniowany w przepisach prawa), w którym działania jednostki powodują konieczność uiszczenia opłaty publicznej. Zastosowanie tych wymogów jest uwarunkowane dokładną znajomością prawa, a w niektórych przypadkach może powodować zmianę poprzednio stosowanych praktyk ujmowania kosztów opłat publicznych w czasie.

Możliwość kontynuacji działalności

Założenie możliwości kontynuacji działalności jest podstawową zasadą uwzględnianą przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Trudne warunki gospodarcze stanowią wyzwanie dla wszystkich stron zaangażowanych w przygotowanie raportów rocznych i sprawozdań finansowych.

MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” wymaga od kierownictwa firmy oceny jej zdolności do kontynuacji działalności. Dokonując tej oceny kierownictwo firmy musi uwzględnić wszystkie dostępne informacje dotyczące przyszłości, obejmujące co najmniej 12 miesięcy od daty sporządzenia sprawozdania finansowego. Jeżeli zdaniem kierownictwa występują istotne czynniki niepewne, mogące stanowić podstawę wątpliwości dotyczących zdolności jednostki do kontynuacji działalności, jednostka ma obowiązek ujawnić te czynniki.

Założenia dotyczące możliwości kontynuacji działalności – ujawnianie znaczących subiektywnych ocen

Czasem zdarza się, że dopiero po dokonaniu szczegółowej oceny dostępnych sposobów redukcji ryzyka, które może spowodować wystąpienie niepewności, kierownictwo jest w stanie orzec, iż nie występuje znacząca niepewność dotycząca możliwości kontynuacji działalności przez jednostkę. Komitet Interpretacyjny MSSF stwierdził, że w takiej sytuacji jednostka ma obowiązek ujawnić subiektywne osądy i założenia przyjęte przy dokonywaniu oceny zgodnie z wymogiem zawartym w par. 122 MSR 1, który zobowiązuje jednostkę sprawozdawczą do ujawnienia subiektywnych osądów dokonanych przez kierownictwo w procesie stosowania przyjętych zasad rachunkowości.

Warunki lub zdarzenia, które - jednostkowo lub zbiorowo - mogą wywołać istotne wątpliwości dotyczące możliwości kontynuacji działalności, można zrównoważyć innymi korzystnymi czynnikami. Na przykład skutki niezdolności jednostki do regularnej spłaty zadłużenia można zrównoważyć planami zarządu dotyczącymi utrzymania odpowiednich przepływów pieniężnych przy użyciu alternatywnych rozwiązań, takich jak sprzedaż aktywów, renegotjacja warunków spłaty kredytu czy pozyskanie dodatkowego kapitału. Podobnie utratę kluczowego dostawcy można zrównoważyć znajdując inne, odpowiednie źródło zaopatrzenia.

Strategie analizowane przez jednostkę w celu redukcji ryzyka utraty możliwości kontynuacji działalności muszą być realistyczne i uzasadniać oczekiwanie, że przewidywane problemy zostaną rozwiązane. Kierownictwo firmy musi też być zainteresowane efektywnym wdrożeniem tych planów.

Utrata wartości

Regulatorzy nadal wykazują wzmożone zainteresowanie utratą wartości finansowych i niefinansowych składników aktywów. Szczególną uwagę należy zwrócić na podstawowe założenia dotyczące testów na utratę wartości, np. związane z cenami giełdowymi towarów. Od początku 2014 roku obserwowano spadek globalnych cen ropy i węgla, który będzie zapewne stanowił podstawowy element analiz utraty wartości firm zaangażowanych w łańcuch dostaw tych surowców – od wydobycia, poprzez transport i rafinację, aż do sprzedaży. I odwrotnie: niektóre jednostki mogą spodziewać się korzyści z tytułu spadku cen towarów (redukcja kosztów), co z kolei może prowadzić do wniosku, iż utrata wartości uległa odwróceniu. Jednostki, na które takie zmiany mają wpływ, powinny zadbać o spójność ujmowania skutków zmian prognozowanych cen towarów w prognozach przychodów i kosztów.

Istotne czynniki, które należy wziąć pod uwagę:

- poprawna identyfikacja ośrodków generujących przepływy pieniężne i ich grup dla celów testowania utraty wartości;
- spójność prognoz przepływów pieniężnych sporządzanych dla różnych celów (np. testowania utraty wartości firmy i aktywów z tytułu odroczonego podatku);
- poprawna analiza wyników osiągniętych przez jednostkę w porównaniu z prognozami z poprzedniego roku. Jeżeli prognozy przepływów pieniężnych z poprzedniego roku nie zostały spełnione, należy rozważyć racjonalność i zasadność obecnie czynionych założeń;
- waluta generowanych przepływów pieniężnych, zwłaszcza jeżeli jej kurs względem waluty funkcjonalnej jednostki uległ pogorszeniu;
- zasadność prognozowanych przepływów pieniężnych w kontekście aktualnych trendów rynkowych.

Inne tematy

Powyższy wykaz nie jest oczywiście wyczerpujący. Regulatorzy zwracają również uwagę na inne kwestie.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych: należy sprawdzić, czy pomyłkowo nie uwzględniono w nim transakcji niepieniężnych (np. konwersji długu zamiennego), unikać nieprawidłowej prezentacji wpływów i wypływów w kwotach netto i dołożyć staranności przy klasyfikacji przepływów pieniężnych jako operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych.
- Klasyfikacja instrumentów finansowych jako dłużnych lub kapitałowych: ten obszar nadal stanowi znaczące wyzwanie, zwłaszcza jeżeli rozkład w czasie lub metoda rozliczenia zależą od zdarzeń warunkowych lub możliwości obu stron. Przed dokonaniem klasyfikacji należy zatem starannie i szczegółowo zanalizować warunki takich instrumentów.
- Kwestie prawne i towarzyszące im ryzyko: niepewność dotycząca ekspozycji na zobowiązania wynikające z problemów prawnych lub regulacyjnych to smutna rzeczywistość, w jakiej działają firmy z wielu branż. Prawidłowe ujęcie tych kwestii w sprawozdaniu finansowym wymaga zastosowania subiektywnych osądów dotyczących konieczności ich ujęcia i kwot wyceny. To kolejny obszar, w którym znaczenie ma poprawne ujawnienie subiektywnych ocen i czynników niepewności.

- Zmiany wartości szacunkowych: komunikat KIMSF z marca 2014 roku podaje informację, że zdaniem Komitetu Interpretacyjnego zmiana metody wyliczania wartości szacunkowych ma uzasadnienie tylko wtedy, gdy „zapewnia równie dokładne lub dokładniejsze wyliczenie szacowanych wartości”. Komitet zaleca wprowadzenie poprawki do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie objętym inicjatywą RMSR dotyczącą ujawniania informacji.
- Przy zastosowaniu MSSF 3 do transakcji połączenia jednostek gospodarczych należy upewnić się, że firma opracowała procedurę sprawnej identyfikacji i ujmowania wartości niematerialnych, takich jak marki czy wykazy klientów.
- Ujmowanie przychodów: wdrożenie MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązującego w stosunku do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie) będzie wymagało od wielu podmiotów szczegółowej weryfikacji zasad ujmowania przychodów. Nawet bieżące standardy wymagają ujmowania przychodów dopiero w chwili wykonania usług lub przekazania towarów klientowi. Jeżeli zawarta umowa dotyczy dostarczenia kilku towarów i/lub usług, prawidłowa alokacja przychodów między te składniki ma podstawowe znaczenie.
- W odniesieniu do MSSF 15 warto również zauważyć, że niektórzy regulatorzy podkreślili wpływ wymogów MSR 8 na jeszcze nieobowiązujące standardy, stwierdzając, że prawdopodobne skutki oddziaływania tego standardu powinny zostać ujawnione w sprawozdaniach finansowych za rok 2014 w stopniu znanym lub możliwym do wiarygodnego oszacowania.

Nowe MSSF obowiązujące w odniesieniu do sprawozdań finansowych za rok zakończony 31 grudnia 2014

Szczegółowe informacje dotyczące niżej omawianych nowych i znowelizowanych standardów można znaleźć na stronie: www.deloitte.pl

MSSF

Nowe i znowelizowane standardy	Data wejścia w życie wyznaczona przez RMSR – okresy rozpoczynające się najwcześniej	Data wejścia w życie standardów przyjętych w UE okresy rozpoczynające się najwcześniej
„Pakiet pięciu standardów” – MSSF 10, 11 i 12, MSR 27 (2011) oraz MSR 28 (2011)	1 stycznia 2013 r.	1 stycznia 2014 r.
Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27 „Jednostki inwestycyjne”	1 stycznia 2014 r.	1 stycznia 2014 r.
Zmiany do MSR 32 „Kompensata aktywów finansowych i zobowiązań finansowych”	1 stycznia 2014 r.	1 stycznia 2014 r.
Zmiany do MSR 36 „Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych”	1 stycznia 2014 r.	1 stycznia 2014 r.
Zmiany do MSR 39 „Nowacja instrumentów pochodnych i kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń”	1 stycznia 2014 r.	1 stycznia 2014 r.
Zmiany do MSSF 2 „Definicja warunku nabycia uprawnień”	Patrz niżej	Patrz niżej
Zmiany do MSSF 3 „Rozliczanie wynagrodzenia warunkowego w transakcjach połączenia jednostek gospodarczych”	Patrz niżej	Patrz niżej
Nowe interpretacje:		
KIMSF 21 „Opłaty publiczne”	1 stycznia 2014 r.	17 czerwca 2014 r.

Zmienione wersje MSSF 2 i MSSF 3 dotyczą transakcji płatności w formie akcji oraz połączeń jednostek gospodarczych odpowiednio z datą przyznania i nabycia przypadającą 1 lipca 2014 r. lub później - zmiany mają charakter doprecyzowujący. Obowiązują w UE dopiero począwszy od 1 lutego 2015 roku..

„Pakiet pięciu standardów” – MSSF 10, 11 i 12, MSR 27 (2011) i MSR 28 (2011)

Szczegółowe informacje dotyczące pakietu pięciu standardów konsolidacyjnych można znaleźć poniżej oraz pod linkami zamieszczonymi na stronie internetowej.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27 „Jednostki inwestycyjne”

Zmiany te umożliwiają wyłączenie z konsolidacji podmiotów zależnych (np. niektórych funduszy inwestycyjnych) w ramach MSSF 10, jeżeli spełniają one definicję „jednostki inwestycyjnej”. Jednostki sprawozdawcze mają obowiązek wyceniać swoje inwestycje w takich podmiotach w wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. W określonych przypadkach

wyłączenie z konsolidacji nie jest możliwością, lecz obowiązkiem jednostki sprawozdawczej. W zmienionej wersji standardów jednostkę inwestycyjną definiuje się jako podmiot, który (i) pozyskuje fundusze od jednego lub kilku inwestorów dla celów świadczenia tym inwestorom usług zarządczych; (ii) zobowiązał się wobec inwestorów, że celem jego działalności będzie inwestowanie funduszy wyłącznie w celu generowania zysków ze zwiększenia wartości kapitału, dochodów inwestycyjnych lub obu tych źródeł; (iii) wycenia i ocenia wyniki zasadniczo wszystkich swoich inwestycji w wartości godziwej. Zmiany wprowadzają również nowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z jednostkami inwestycyjnymi, zawarte w MSSF 12 i MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Jednostki inwestycyjne – zastosowanie zwolnienia z konsolidacji

W październiku 2014 roku RMSR podjęła wstępną decyzję o modyfikacji MSSF 10, wprowadzającej zwolnienie z obowiązku sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dla podmiotu dominującego zależnego od jednostki inwestycyjnej, nawet jeżeli ta jednostka wycenia swój podmiot zależny w wartości godziwej.

Jednostki inwestycyjne – jednostka obrachunkowa

Jednostka inwestycyjna ma obowiązek wyceniać inwestycje w podmiotach zależnych w wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 (lub MSR 39). Nie było jednak jasne, czy odniesienie do tych standardów dotyczy wyłącznie podstawy wyceny inwestycji, czy również jednostki obrachunkowej służącej do ich rozliczania, co wskazywałoby, że powinien nią być instrument finansowy. We wrześniu 2014 roku RMSR wydała projekt standardu ED 2014/4 z propozycją zmian, które precyzowałyby, że jednostką obrachunkową inwestycji w podmiotach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach jest inwestycja jako całość, ale jeżeli składają się na nią instrumenty finansowe notowane na aktywnym rynku (tj. inwestycje poziomu 1), wycena inwestycji w wartości godziwej oparta jest na niekorygowanych cenach rynkowych (tj. $P \times Q$). Jednostki stosujące inne metody rozliczania powinny uważnie obserwować etapy realizacji tego projektu.

Zmiany do MSR 32 „Kompensata aktywów finansowych i zobowiązań finansowych”

Nowelizacja MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” eliminuje niejasności dotyczące zastosowania standardu w odniesieniu do wymogów kompensacyjnych. Doprecyzowano znaczenie sformułowania „posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot” oraz „jednoczesnej realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania” (kwestia, która może mieć szczególne znaczenie w przypadku transakcji dotyczących izb rozliczeniowych).

Zmiany do MSR 36 „Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych”

Poprawki do MSR 36 „Utrata wartości aktywów” eliminują wymóg ujawniania wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne (lub zespołu takich ośrodków), do której alokowano znaczącą część wartości firmy lub aktywów niematerialnych o nieoznaczonym okresie użyteczności, w okresach, w których nie ujęto ani nie odwrócono odpisów z tytułu utraty wartości (wymóg ten został przypadkowo wprowadzony w ramach poprawek związanych z wydaniem MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”) i wprowadza dodatkowe wymogi dotyczące ujawniania informacji o aktywach, dla których ujęto lub odwrócono odpis z tytułu utraty wartości i których wartość odzyskiwalną określa się jako wartość godziwą pomniejszoną o koszty zbycia.

Zmiany do MSR 39 „Nowacja instrumentów pochodnych i kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń”

Poprawki zakładają możliwość dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń (zgodnie z MSR 39 oraz rozdziałem MSSF 9 dotyczącym rachunkowości zabezpieczeń) w przypadku nowacji zabezpieczającego instrumentu pochodnego w taki sposób, że jego stroną staje się centralny kontrpartner (izba rozliczeniowa), a także spełnienia określonych warunków.

Zmiany do MSSF 2 „Definicja warunku nabycia uprawnień”

Poprawki do MSSF w ramach cyklu dorocznych poprawek 2010-2012 zmieniają definicję „warunku nabycia uprawnień” i „warunku rynkowego” zawartą w MSSF 2 „Płatności w formie akcji” oraz dodają definicje „warunku świadczenia” i „warunku obsługi” w celu doprecyzowania sposobu ich odzwierciedlenia przy ujmowaniu i wycenie kosztów płatności w formie akcji.

Poprawki do MSSF 3 „Rozliczanie zapłaty warunkowej przy połączeniu przedsięwzięć”

W ramach tego samego cyklu poprawek zmieniono MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” i doprecyzowano, że wynagrodzenie warunkowe sklasyfikowane jako składnik aktywów lub zobowiązanie wycenia się w wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy.

KIMSF 21 „Opłaty”

KIMSF 21 zawiera wytyczne określające moment ujęcia zobowiązania z tytułu opłaty nałożonej przez rząd, zarówno w odniesieniu do opłat rozliczanych zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, jak i tych, których rozkład w czasie i kwota są jednoznacznie określone:

- Zdarzenie, które powoduje powstanie zobowiązania z tytułu opłaty publicznej to działanie, które powoduje konieczność jej uiszczenia.
- Zobowiązanie ujmuje się progresywnie, jeżeli występowanie zdarzenia powodującego powstanie zobowiązania utrzymuje się przez pewien okres.
- Jeżeli zdarzenie powodujące powstanie zobowiązania związane jest z przekroczeniem progu wartości, zobowiązanie ujmuje się w momencie osiągnięcia tego progu.

Jak podano w powyższej tabeli, wersja KIMSF 21 zatwierdzona przez UE obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie, nie 1 stycznia 2014 roku, choć dopuszcza się możliwość wcześniejszego zastosowania.

Nowe i znowelizowane MSSF obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych zakończonych po 31 grudnia 2014

Paragraf 30 MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” wymaga od jednostek sprawozdawczych uwzględnienia i ujawnienia potencjalnych skutków wprowadzenia nowych i znowelizowanych MSSF, które zostały wydane, ale jeszcze nie weszły w życie, w zakresie, w jakim skutki te są znane lub można je wiarygodnie oszacować. Poniższa lista została opracowana na dzień 31 marca 2015 roku. Należy ujawnić również potencjalny wpływ zastosowania nowych i znowelizowanych MSSF wydanych przez RMSR po tej dacie, ale przed wydaniem sprawozdania finansowego. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską nie mają możliwości wcześniejszego zastosowania takich rozwiązań przed datą ich przyjęcia przez UE w zakresie, w jakim odbiegają one od obecnie obowiązujących standardów.

MSSF	Data wejścia w życie wyznaczona przez RMSR – okresy rozpoczynające się najwcześniej	Data wejścia w życie przyjęta przez UE – okresy rozpoczynające się najwcześniej
MSSF 9 „Instrumenty finansowe”	1 stycznia 2018 r.*	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w II połowie 2015 r.
MSSF 14 „Odroczone salda z działalności regulowanej”	Zastosowanie po raz pierwszy - pierwsze roczne sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF za okres rozpoczynający się 1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – czeka na zatwierdzenie
MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	1 stycznia 2017 r. (przewiduje się odroczenia terminu do 1 stycznia 2018 r.)	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Zmiany do standardów		
Zmiany MSSF 10 i MSR 28 „Sprzedaż lub przekazanie aktywów przez inwestora do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia”	1 stycznia 2016 r. (przewiduje się odroczenia terminu)	Do ustalenia – czeka na zatwierdzenie
Poprawki do MSSF 11 „Rozliczanie transakcji nabycia udziałów we wspólnych działaniach”	1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Poprawki do MSR 16 i MSR 38 „Doprecyzowanie dopuszczalnych metod amortyzacji”	1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Poprawki do MSR 16 i MSR 41 „Rolnictwo: uprawy roślinne”	1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Poprawki do MSR 19 „Programy określonych świadczeń – składki pracownicze”	1 lipca 2014 r.	1 lutego 2015 r.
MSR 27 „Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych”	1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Cykl rocznych poprawek do MSSF (2010-2012)	1 lipca 2014** r.	1 lutego 2015 r.
Cykl rocznych poprawek do MSSF (2011-2013)	1 lipca 2014 r.	1 stycznia 2015 r.
Cykl rocznych poprawek do MSSF (2012-2014)	1 stycznia 2016 r.	Do ustalenia – zatwierdzenie oczekiwane w III kw. 2015 r.
Interpretacje		
KIMSF 21 "Opłaty publiczne"	1 stycznia 2014 r.	17 czerwca 2014 r.

* W odniesieniu do okresów rozpoczynających się przed 1 stycznia 2018 roku można stosować wcześniejsze wersje MSSF 9, jeżeli data ich zastosowania po raz pierwszy przypada przed 1 lutego 2015 roku.

** Szczegółowe informacje dotyczące zmian do MSSF 2 i MSSF 3 obowiązujące w odniesieniu do transakcji przypadających na 1 lipca 2014 r. lub po tej dacie podano wyżej.

MSSF 15 - Przychody z umów z klientami

Wpływ zmian na podmioty z sektora bankowego

Najważniejsze kwestie

- Sposób ujmowania przychodów i zysku ulegnie znaczącej zmianie, jako że nowy standard regulujący przychody jest bardziej szczegółowy i bardziej restrykcyjny w porównaniu do dotychczasowych wytycznych, co za tym idzie, wprowadza nowe wyzwania rachunkowo – księgowo.

Podmioty z sektora bankowego będą musiały wziąć pod uwagę w szczególności:

- wpływ nowych wytycznych do umów, w których występują zmienne mechanizmy cenowe ,
  - kapitalizację określonych kosztów związanych z pozyskiwaniem umów;
  - zakres wydziałania towarów lub usług, które należy rozliczać osobno;
  - ustalenie kiedy należy ujmować opłaty początkowe (upfront fees) jako przychody;
  - zasady rachunkowości odpowiednie do rozliczania programów lojalnościowych z kart kredytowych.
- Nowy standard wymaga znacznie szerszego zakresu ujawnień dotyczących przychodów. W związku z tym jednostki będą musiały zapewnić istnienie odpowiednich procesów mających na celu pozyskiwanie i gromadzenie wymaganych informacji.

Co uległo zmianie?

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała nowy standard, MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. Nowy standard przedstawia kompleksowy model rozliczania przychodów z umów z klientami i zastępuje obecnie obowiązujące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, zawarte w kilku standardach i interpretacjach. Podstawowa zasada jest taka, że jednostka ujmuje przychód jako odzwierciedlenie przeniesienia przyrzeczonych towarów lub usług w kwocie odpowiadającej wartości wynagrodzenia, które uznaje za należne w zamian za te towary lub usługi.

Nowy standard wchodzi w życie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania (przy czym rozważane jest odroczenie tej daty do 1 stycznia 2018 roku). Jednostki sprawozdawcze mogą wybrać między zastosowaniem retrospektywnym lub zmodyfikowanym w roku wejścia w życie Standardu. Standard opracowano w ramach wspólnego projektu rozpoczętego w 2002 roku przez RMSR i amerykańską Radę Standardów Rachunkowości Finansowej (RSRF). Wersja ostateczna to niemal całkowite ujednoczenie odpowiednich zasad rachunkowości w obydwu systemach. Różnice ograniczają się do ujawnień śródrocznych i daty wejścia w życie.

Konsekwencje dla sektora bankowego

Poniżej przedstawiamy najważniejsze skutki nowego standardu, szczególnie interesujące z perspektywy podmiotów sektora bankowego, a następnie odnosimy je do poszczególnych części nowego Standardu. Nie wyczerpuje to oczywiście wszystkich potencjalnych zagadnień związanych z MSSF 15.

Jak nowy standard może wpłynąć na sprawozdania finansowe spółek z sektora bankowego?

Nowy standard może zmienić moment ujmowania przychodów i zysków

Podczas gdy dotychczasowe wymogi zawarte w MSSF zapewniały znaczną elastyczność w ustalaniu polityki ujmowania przychodów, MSSF 15 jest bardziej precyzyjny w wielu obszarach istotnych dla sektora bankowego. W konsekwencji, stosowanie nowych regulacji może spowodować istotne zmiany w sposobie ujmowania przychodów oraz, w niektórych przypadkach, także w odniesieniu do sposobu ujmowania kosztów. Aspekt ten nie dotyczy tylko i wyłącznie sprawozdawczości finansowej. Kluczowym jest również przygotowanie analityków rynku i przekazanie im wystarczającej wiedzy na temat wpływu nowego standardu.

Między innymi, zmiany w wyniku implementacji nowego standardu mogą wpływać na:

- kluczowe wskaźniki rentowności i inne kluczowe miary,
- strukturę czasową płatności podatkowych,
- dostępność zysków do dystrybucji,
- w odniesieniu do planów wynagrodzeń i motywacyjnych (bonusów) znaczenia nabierze termin realizacji wyznaczonych celów oraz prawdopodobieństwo ich realizacji;
- pojawienie się potencjalnych różnic w odniesieniu do istniejących wymogów regulacyjnych.

Ponadto jednostki sprawozdawcze działające w sektorze finansowym będą musiały przeanalizować wpływ wprowadzenia nowego standardu na wyniki finansowe i wskaźniki finansowe swoich klientów, ponieważ mogą one dotyczyć warunków zawartych w umowach kredytowych z tymi klientami (kovenanty).

Tak jak wskazano niżej, więcej informacji na temat wpływu na poszczególne branże można znaleźć na stronie www.deloitte.pl (polska wersja językowa) oraz www.iasplus.com (angielska wersja językowa).

Obecne procesy księgowe mogą wymagać zmian, aby sprostać wymogom nowego standardu

Jak wyjaśniono poniżej, MSSF 15 wprowadza nowe wymagania, aby przejść do bardziej konceptualnego podejścia do przychodów. Złożoność stosowania tego podejścia i przygotowania szczegółowych ujawnień wymaganych przez nowe standardy może wymagać modyfikacji istniejących procesów księgowych. W związku z tym, jednostki powinny zaplanować wystarczająco dużo czasu na opracowanie i wdrożenie wszelkich wymaganych zmian w procesach.

Jakich rodzajów przychodów dotyczy nowy standard?

MSSF 15 reguluje wyłącznie sposoby rozliczania przychodów z umów z klientami. Niektóre rodzaje takich umów nie wchodzą w jego zakres, bo zasady ich rozliczania regulują inne standardy. Rozliczanie przychodów odsetkowych oraz przychodów z dywidendy, uprzednio regulowane tym samym standardem, co pozostałe przychody, będzie teraz podlegać standardom dotyczącym instrumentów finansowych, ale nie przewiduje się, aby miało to znaczący wpływ na sposób rozliczania tych przychodów.

Najważniejsze zmiany

Moment ujmowania przychodów zmiennych lub niepewnych

Umowy zawierane w sektorze bankowym często obejmują znaczące elementy zmienne, takie jak premie od wyników, opłaty kary lub opłaty strukturyzacyjne. Wypłata premii za wyniki może np. zależeć od osiągnięcia wartości progowych określonych wskaźników lub wartości netto zarządzanych aktywów. Pojawiają się nowe wymogi dotyczące wynagrodzenia zmiennego, które uwzględnia się w cenie transakcji wyłącznie wówczas, gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że kwota ujętego przychodu nie ulegnie w przyszłości znaczącemu odwróceniu na moment ustania niepewności. Takie podejście do zmiennego i warunkowego wynagrodzenia różni się zasadniczo od dotychczasowych wymogów MSSF. Choć wiele podmiotów działających w branży uwzględni już taką metodę, w określonych sytuacjach będzie ona wymagała dokonania znaczących subiektywnych ocen w celu oszacowania wysokości wynagrodzenia, którą należy uwzględnić. Wobec tego profil ujmowania przychodów w niektórych jednostkach może ulec zmianie.

Koszty podlegające kapitalizacji

Poza bardziej precyzyjnym podejściem do kwestii ujmowania przychodu, nowy standard wprowadza kryteria oceny, czy określony koszt niewchodzący w zakres innych standardów (np. dotyczących instrumentów finansowych) wymaga kapitalizacji. Odróżnia się koszty związane z pozyskaniem umowy (np. prowizje od sprzedaży) od kosztów związanych z wykonywaniem danej umowy. W sektorze bankowym rozliczenie tych kosztów może być poważnym wyzwaniem, ponieważ jednostki w nim działające ponoszą koszty przypisywane bezpośrednio do procesu pozyskiwania umów, np. w formie „premiów od sukcesu” (tj. prowizji płatnych tylko pod warunkiem uzyskania umowy). Obecnie koszty te są różnie traktowane przez różne podmioty. Nowy standard będzie wymagał kapitalizacji premii od sukcesu, co będzie miało wpływ na zysk operacyjny. Ponadto zawiera on wymóg amortyzacji kapitalizowanych kosztów umowy w sposób systematyczny i który jest zgodny z modelem realizacji usług, których ta umowa dotyczy. Jednostki sprawozdawcze będą zatem musiały dokonywać odpowiednich analiz w celu określenia właściwej podstawy amortyzacji i jej okresu.

Identyfikacja i rozliczanie przychodów z różnych towarów i usług

Wcześniej, ze względu na brak szczegółowych wytycznych w MSSF, jednostka mogła opracować własną politykę w sposobie identyfikacji towarów i usług świadczonych czy dostarczanych w ramach danej umowy oraz przypisywania przychodów do tych towarów i usług. W przyszłości jednostki mogą być zmuszone do zmiany stosowanych aktualnie zasad rachunkowości w wyniku bardziej szczegółowych wytycznych w MSSF 15. Standard ten wprowadził szczegółowe wytyczne w odniesieniu do tego w jaki sposób alokuje się przychody między różne towary czy usługi. Nowy standard wymaga alokacji przychodów z umowy do poszczególnych towarów lub usług dostarczanych w ramach tej umowy, zasadniczo odpowiednio do ich ceny indywidualnej, choć w pewnych sytuacjach dopuszcza się podejście „rezydualne”. Dotychczas obowiązujące przepisy zawierają szczegółowe wytyczne dotyczące ujmowania różnych typów prowizji i opłat. Podmioty sektora bankowego będą musiały przeanalizować, czy wystąpi konieczność modyfikacji ujmowania tych opłat w kontekście wymogów MSSF 15 bazujących na identyfikacji poszczególnych towarów i usług.

Może to stanowić nie lada wyzwanie we wdrażaniu standardu w sektorze bankowym ze względu na częste występowanie usług zintegrowanych – tj. klienci mogą uiszczać jedną opłatę za kilka usług. Banki inwestycyjne realizujące fuzje i przejęcia mogą na przykład oferować kilka usług w ramach jednej umowy (takich jak identyfikacja celu przejęcia, badanie „due diligence”, strukturyzacja transakcji czy zapewnienie finansowania). W sytuacji, kiedy elementy składowe takich umów będą musiały być rozliczane osobno, jednostki będą odnosić się zwykle do ich jednostkowych cen sprzedaży jako podstawy naliczania odpowiednich kwot z ceny transakcji do odrębnych elementów umowy.

Moment ujmowania początkowych opłat (upfront fees)

Podmioty z sektora bankowego często otrzymują opłaty początkowe, uiszczane w chwili podpisania umowy. Nowe, szczegółowe wytyczne mogą wymusić zmianę praktyk stosowanych przy rozliczaniu takich opłat. Jeżeli w momencie podpisania umowy klient nie przejmuje kontroli nad poszczególnymi usługami, opłatę taką należy traktować jako zaliczkę na poczet przyszłych usług i ujmować jako przychód w chwili realizacji tych usług w przyszłości. Często opłaty takie nalicza się w celu pokrycia kosztów początkowych, ale nie jest to wystarczającym uzasadnieniem do ujęcia przychodu w dacie początkowej. Ta sama logika dotyczy także opłat dodatkowych (np. związanych z pewnymi transakcjami), naliczanych w toku realizacji umowy. Jednostki sprawozdawcze będą musiały zweryfikować, czy dotyczą one możliwych do wyodrębnienia usług. Jeżeli nie stanowią one elementu odrębnego od pierwotnie świadczonej usługi, może to oznaczać występowanie zmiennego wynagrodzenia z tytułu świadczenia ogólnych usług bankowych.

Ujmowanie programów lojalnościowych z kart kredytowych

Niektóre banki dołączają programy lojalnościowe do kart kredytowych oferowanych klientom. Posiadacz karty może na przykład otrzymywać punkty lojalnościowe za każdy dokonany zakup. Następnie może wykorzystać zdobyte punkty przy zakupie towarów lub usług w banku lub w innych podmiotach. W takich przypadkach jednostki sprawozdawcze muszą ocenić, jaka część umowy zawartej z posiadaczem karty, obejmującej program lojalnościowy, wchodzi w zakres nowego standardu i odpowiednio do tej części określić zasady rozliczania takich programów. Może wystąpić konieczność rozliczania korzyści przypadających w przyszłości posiadaczom kart w ramach takiego programu jako oddzielnego zobowiązania do realizacji świadczeń. Będzie to wymagało alokacji części ceny transakcyjnej i ujęcia jej jako przychodu w chwili przekazania posiadaczowi karty korzyści wynikający z programu lojalnościowego. Wymóg ten może oznaczać konieczność zmiany zasad rachunkowości obecnie stosowanych przez podmioty z sektora bankowego.

Inne zmiany

Poza najważniejszymi omówionym powyżej zmianami, nowy standard wprowadza szczegółowe wytyczne regulujące sprawozdawczość dotyczącą przychodów. Podmioty sprawozdawcze będą więc musiały zweryfikować, czy wszystkie te kwestie zostały uwzględnione przy ocenie zakresu koniecznych zmian stosowanej polityki rachunkowości.

Szczegółowe informacje dotyczące skutków zastosowania MSSF 15 można znaleźć w naszym „Biuletynie MSSF” na stronie www.deloitte.pl (pol. wersja językowa) albo www.iasplus.com (angielsk. wersja językowa). Pod tym samym adresem dostępni inne publikacje dotyczące MSSF.

MSSF 9 - nowy standard dotyczący instrumentów finansowych zmienia zasady klasyfikacji aktywów i tworzenia odpisów na należności

Wpływ zmian na przedsiębiorstwa i inne podmioty z sektora niefinansowego

Najważniejsze kwestie

- MSSF 9 wprowadza nową kategorię aktywów finansowych – wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (WGPCD) – przeznaczoną dla instrumentów dłużnych.
- Standard wprowadza model utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty (expected loss model).
- Odpisy z tytułu utraty wartości ujmują się wcześniej niż ma to miejsce w przypadku MSR 39, który bazuje na stratach poniesionych (incurred loss model).
- W wielu przypadkach odpisy ujmują się w dacie początkowego ujęcia aktywów finansowych, co prowadzi do ujmowania „odpisu pierwszego dnia”.

Najnowsze wydarzenia

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wydała ostateczną wersję MSSF 9 „Instrumenty finansowe” z poprawkami dotyczącymi modelu klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych oraz nowego modelu utraty wartości opartego o oczekiwane straty. MSSF 9 zastąpi MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” i będzie obowiązywał w stosunku do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania (w Unii Europejskiej standard ten nie został jeszcze zatwierdzony). Projekt związany z zastąpieniem MSR 39 realizowany był etapami. Pierwsza wersja MSSF 9 została wydana w 2009 roku i obejmowała nową klasyfikację i model wyceny aktywów finansowych. W roku 2010 dodano wymogi dotyczące zobowiązań finansowych oraz wyksięgowania z bilansu. Uzupełnienia opracowane w 2013 roku, dotyczyły ogólnych wymogów rachunkowości zabezpieczeń. Ostateczna wersja MSSF 9, wydana w lipcu 2014 roku, zastępuje wszystkie poprzednie, choć firmy, które zdecydowały się na wcześniejsze zastosowanie tego standardu, nadal mogą z nich korzystać przez pewien czas¹.

Skutki nowelizacji dla przedsiębiorstw i innych podmiotów sektora finansowego

Poniżej omawiamy najważniejsze skutki zmian w modelu klasyfikacji i wyceny oraz wprowadzenia nowego modelu utraty wartości w oparciu o straty oczekiwane z perspektywy przedsiębiorstw i innych podmiotów spoza sektora finansowego. Podajemy również odniesienia do szczegółowych opracowań dotyczących wymogów rachunkowych.

Zmiany w modelu klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych

Nowa klasyfikacja aktywów w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (WGPCD) jest stosowana obowiązkowo dla wszystkich aktywów, które przeszły pozytywnie test cech umownych przepływów pieniężnych, ale utrzymywane są w ramach modelu działalności ukierunkowanego zarówno na pozyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż tych aktywów.

W chwili początkowego ujęcia, jako rozwiązanie alternatywne wobec WGPCD, można zastosować opcję wartości godziwej przez wynik finansowy (WGPWF), jeżeli takie podejście pozwoli wyeliminować lub zmniejszyć niedopasowanie księgowane.

Test cech umownych przepływów pieniężnych ma wynik pozytywny, jeżeli składnik aktywów zakłada wyłącznie spłaty kapitału i odsetek od jego niespłaconej kwoty. Składniki aktywów finansowych, które przejdą ten test z wynikiem pozytywnym, wycenia się

- w koszcie zamortyzowanym, o ile przyjęty model działalności zakłada pozyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub
- w WGPCD, jeżeli przyjęty model zakłada dodatkowo (poza pozyskiwaniem umownych przepływów) że aktywa te mogą zostać sprzedane przed datą zakończenia umowy.

Jeżeli jednostka nie przyjęła żadnego z wymienionych wyżej modeli lub jeśli zastosowała opcję wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy, składnik aktywów wycenia się w WGPWF.

---

¹ Istnieje możliwość wcześniejszego zastosowania poprzednich wersji MSSF 9, jeżeli data wcześniejszego zastosowania przypada przed 1 lutego 2015 r.

Redukcja zmienności wyniku finansowego

W porównaniu z pierwotnymi wymogami MSSF 9 wprowadzenie kategorii WGPCD może spowodować, że pewne aktywa, które byłyby wyceniane w WGPWF (bo z uwagi na negatywny wynik testu modelu działalności umożliwiającego wycenę w koszcie zamortyzowanym) będą wyceniane w WGPCD. Może to skutkować niższą fluktuacją wyniku finansowego niż pierwotnie oczekiwano w przypadku jednostek, które inwestują w długoterminowe instrumenty dłużne i które zarządzają generowanym wynikiem poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych oraz poprzez zbywanie aktywów w sposób umożliwiający ponowne inwestowanie w celu uzyskania wyższej stopy zwrotu. Strategia taka może dotyczyć finansowania krótko- i średnioterminowych inwestycji kapitałowych. Aktywa takie nie spełniają wymogów umożliwiających wycenę w koszcie zamortyzowanym (częste transakcje sprzedaży aktywów o znaczącej wartości), ale mogą być klasyfikowane do wyceny w kategorii WGPCD.

Porównanie WGPCD do DDS

Klasyfikacja WGPCD różni się od klasyfikacji DDS (dostępne do sprzedaży), ponieważ WGPCD nie jest kategorią rezydualną, czyli stosowaną jeżeli dane aktywo nie spełnia definicji pozostałych kategorii (zgodnie z MSSF 9, kategorią rezydualną jest WGPWF). Co ważniejsze, oczekiwane straty kredytowe uwzględnia się przy ocenie utraty wartości aktywów klasyfikowanych jako WGPCD.

Z klasyfikacji DDS często korzystają przedsiębiorstwa, które posiadają notowane instrumenty dłużne, których pod MSR 39 nie można wyceniać w koszcie zamortyzowanym (chyba że są zaklasyfikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności). Należy zatem uwzględnić skutki wyceny takich aktywów w WGPCD (lub – o ile dopuszczalne – w koszcie zamortyzowanym).

Nowy model utraty wartości w oparciu o prognozowane straty

MSSF 9 wprowadza model utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe (expected loss model), który zastąpi model straty poniesionej (incurred loss model) obowiązujący pod MSR 39.

Nowy model będzie miał zastosowanie do:

- instrumentów dłużnych wycenianych w koszcie zamortyzowanym lub w WGPCD,
- należności handlowych,
- należności z tytułu umów leasingowych wchodzących w zakres MSR 17 „Leasing” oraz
- aktywów umownych wchodzących w zakres MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (tj. praw do wynagrodzenia z tytułu przekazania dóbr lub usług klientowi, jeżeli prawo to zależy od czynników innych niż upływ czasu, na przykład od przyszłych wyników jednostki).

Ponadto jednostki, które zobowiązały się do udzielenia kredytu lub udzieliły gwarancji finansowych będą musiały stosować ten sam model oczekiwanych strat (z wyjątkiem szczególnych przypadków).

Odpis naliczany od pierwszego dnia

Odpis na straty kredytowe ujmuje się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów i w jeden z dwóch następujących sposobów :

- jako straty kredytowe oczekiwane w okresie 12 miesięcy lub
- jako straty kredytowe oczekiwane w całym okresie życia danego składnika aktywów.

Wobec tego, jeżeli jednostka ujmuje należność z tytułu dostaw i usług, leasingu lub umowy składnik aktywów, ujmuje od razu również odpis w ciężar wyniku finansowego. Dotyczy to również papierów dłużnych wycenianych w koszcie zamortyzowanym lub w WGPCD.

Zarówno w przypadku należności handlowych, jak i aktywów umownych niezawierających znaczących elementów finansowania (zgodnie z MSSF 15) rezerwę na straty wycenia się zawsze w odniesieniu do całego okresu życia aktywów.

W przypadku innych należności handlowych, aktywów umownych i należności z tytułu leasingu jednostka może sama zdecydować (dla każdego z nich odrębnie), czy chce ujmować odpis na straty kredytowe w odniesieniu do całego okresu życia aktywów. W innych przypadkach w momencie początkowego ujęcia aktywów ujmuje się odpisy dotyczące strat oczekiwanych za okres 12 miesięcy.

Monitorowanie zmian ryzyka kredytowego

Znaczący wzrost ryzyka kredytowego od daty początkowego ujęcia powoduje przejście z wyliczania odpisu na straty kredytowego za okres 12 miesięcy do poziomu straty za cały okres życia danego składnika aktywów. Ten nowy czynnik, powodujący wcześniejsze ujmowanie odpisów z tytułu utraty wartości, oznacza konieczność zaprojektowania i wdrożenia odpowiednich systemów i procesów umożliwiających rozpoznawanie przypadków znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego. Podejście to będzie zapewne różniło się w zależności od rodzaju aktywów. W przypadku instrumentów dłużnych można na przykład korzystać z ratingów zewnętrznych, natomiast dla należności handlowych analizować okres ich przeterminowania. MSSF 9 zawiera możliwe do odrzucenia założenie, że jeżeli należność jest przeterminowana powyżej 30 dni, wówczas jej ryzyko kredytowe znacząco wzrosło. Podmioty sektora niefinansowego będą musiały uwzględnić to założenie dla swoich należności, biorąc pod uwagę, że przyjęcie innej wartości granicznej będzie musiało być poparte wiarygodnymi argumentami.

Pomiar oczekiwanych strat kredytowych

Odpisy na straty kredytowe będą wyceniane na bazie wag prawdopodobieństwa, dyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej w oparciu o informacje dotyczące zdarzeń przeszłych, obecnych warunków oraz o uzasadnione i udokumentowane prognozy przyszłych warunków ekonomicznych, które będą dostępne bez ponoszenia nadmiernych kosztów i wysiłków. Takie podejście do kalkulacji odpisu wymaga korzystania z danych i informacji niewykorzystywanych dotychczas w ramach wymogów MSR 39.

Standard dopuszcza korzystanie z macierzy rezerw, na przykład przy obliczaniu poziomu rezerw w odniesieniu do okresu przeterminowania (np. wycena strat prognozowanych na cały okres życia aktywów na poziomie 1% dla należności handlowych przeterminowanych o 30 dni, 3% dla przeterminowanych o 60 dni, 5% dla przeterminowanych o 90 dni itd.). Takie podejście będzie wymagało jednak uważnej analizy dostępnych danych uzasadniających jego zastosowanie.

Przejrzystość

Biorąc pod uwagę skalę profesjonalnego osądu i liczby założeń koniecznych do zastosowania tego modelu, MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnienia” wymaga ujawniania szczegółowych informacji towarzyszących nowym zasadom ujmowania instrumentów finansowych. Ujawnienia te zapewnią przejrzystość zastosowania modelu i będą zapewne wykorzystywane do porównywania sposobów tworzenia odpisów w różnych jednostkach sprawozdawczych oraz śledzenie zmian ich wysokości w poszczególnych latach. Wobec tego sposób przedstawienia tych dodatkowych informacji będzie wymagał starannego przemyślenia.

Okres przejściowy

Przy zastosowaniu MSSF 9 po raz pierwszy zarówno klasyfikację, wycenę jak i wymogi dotyczące utraty wartości stosuje się retrospektywnie z możliwością nieprzekształcania poprzednich okresów rozliczeniowych.

Poza możliwością zwolnienia z obowiązku przekształcania danych porównawczych, jeżeli na dzień zastosowania standardu po raz pierwszy sprawdzenie, czy ryzyko kredytowe znacząco wzrosło od daty początkowego ujęcia, wymaga poniesienia nadmiernych kosztów lub wysiłków, jednostka ujmuje rezerwę na stratę za cały okres życia danego składnika aktywów do czasu wyksięgowania tego instrumentu finansowego (chyba że na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego ryzyko kredytowe jest niskie). Wskutek tego bezwzględna wartość ryzyka kredytowego na koniec okresu sprawozdawczego narzuca ujęcie strat za cały okres życia składnika aktywów w miejsce ujęcia względnego w porównaniu do stanu na datę ujęcia początkowego. Praktyczna korzyść z zastosowania tej metody wymaga oceny i porównania jej do skutków ujęcia wyższych rezerw w okresie przejściowym oraz do obciążenia wynikającego z zastosowania dwóch metod obliczania utraty wartości jednocześnie w przyszłych okresach sprawozdawczych.

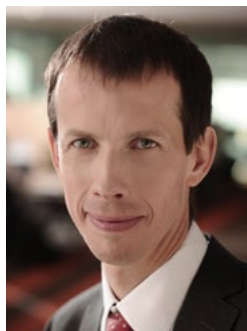
Informacje dodatkowe

Więcej informacji dotyczących wymogów MSSF 9 można znaleźć w publikacji Deloitte Biuletyn MSSF oraz w nagraniach wywiadów poświęconych skutkom wprowadzenia standardów, dostępnych na stronie www.iasplus.com oraz www.deloitte.pl.

Nasze rozwiązania informatyczne w zakresie MSSF

Exante i Finevare to sprawdzone rozwiązania informatyczne Deloitte w zakresie MSSF. Zostały one zbudowane przez naszych ekspertów i są wynikiem ponad 10 lat doświadczeń we wdrażaniu zasad rachunkowości dla instrumentów finansowych zgodnie z MSSF, w szczególności: MSR 32, MSR 39, MSR 37, MSR 18, MSSF 9 oraz MSSF 13.

Exante and Finevare are solutions developed by Deloitte that support accounting in accordance with IFRS. They have been developed by our professionals and are result of over 10 year experience in implementation of financial instruments accounting principles according to IFRS, particularly IAS 32, IAS 39, IFRS 9 and IFRS 13.

Adam Kołaczyk
Partner w Dziale Zarządzania
Ryzykiem
odpowiedzialny za Finevare
akolaczyk@deloitteCE.com

Finevare – rozwiązanie MSSF dla banków

Finevare jest rozwiązaniem obsługującym najbardziej wymagające obszary rachunkowości MSSF w bankach:

- Utrata wartości i rezerwy (MSR 39, MSSF 9, MSR 37),
- Zamortyzowany koszt (MSR 39, MSR 18),
- Wycena do wartości godziwej (MSR 39, MSSF 9, MSSF 13).

Rozwiązanie Finevare wdrażane jest jako dodatek do istniejącej architektury systemów w banku i zostało z sukcesem wdrożone w kilkunastu bankach, głównie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Główne funkcjonalności Finevare:

EIR – Moduł efektywnej stopy procentowej

Moduł dokonuje kalkulacji efektywnej stopy procentowej (ESP) oraz wartości dyskonta/premii do rozliczenia w danym okresie raportowym. Moduł jest dostosowany do uwzględniania wpływu zdarzeń na kontrakcie powodujących przeliczenie ESP lub korektę amortyzacji.

FV – Moduł wyceny do wartości godziwej

Moduł wspiera wycenę do wartości godziwej bazującą na podejściu DCF. Wbudowane modele do prognozowania przepływów pieniężnych mogą być oparte na schematach spłat i przedpłat, modelach szkodowości, krzywych odzysków, modelach utylizacji i amortyzacji oraz krzywych dyskontowych.

IMP – Moduł do szacowania utraty wartości (impairment)

Moduł wspiera proces identyfikacji utraty wartości oraz wyceny ekspozycji indywidualnie istotnych. Funkcjonalność modułu w zakresie podejścia kolektywnego do szacowania utraty wartości oparta jest na szeregu modeli statystycznych do estymacji parametrów ryzyka (EAD, PD, LGD, CCF).

IRC – Moduł korekty przychodu odsetkowego

Moduł wyznacza korektę przychodów odsetkowych rozpoznawanych przez bank w systemach transakcyjno-rozliczeniowych do wartości przychodów odsetkowych wg MSR 39.

ACC – Moduł księgowy

W module utrzymywane są salda oraz generowane są polecenia księgowania (związane z modułami EIR, FV, IMP, IRC), które są następnie eksportowane w formie plików płaskich do systemu centralnego banku/księgi głównej.

Finevare – IFRS solution for banking book

Finevare is a solution for the three most challenging areas of IFRS accounting for banking book:

- Impairment and provisions (IAS 39, MSSF 9, IAS 37),
- Amortized cost (IAS 39, IAS 18),
- Fair value measurement (IAS 39, IFRS 9, IFRS 13).

Finevare is designed as an add-on to the existing banking system architecture and has been successfully implemented in several banks, mainly in the Central-Eastern Europe.

Finevare - main functionalities:

EIR – Effective interest rate module

The module calculates effective interest rate (EIR) and discount/premium amortization for a given reporting period. The module handles specific contract events which result in an adjustment to the EIR or discount/premium amortization.

FV – Fair value module

The module supports fair value valuation based on a DCF approach. The embedded behavioural cash flows models may incorporate payment and prepayment patterns, impairment/default patterns, recovery curves, exposure utilization and amortization models and individual discount curves.

IMP – Impairment module

The module supports impairment identification process and further workflow related to evaluation of individually significant exposures. The module functionality related to collective assessment of impairment is based on statistical models of risk parameters estimation (EAD, PD, LGD, CCF).

IRC – Interest income correction module

The module calculates interest revenue according to IAS 39 and relevant the correction of the interest revenue recognized in the banking system.

ACC – Accounting module

The module keeps track of accounting balances and generates journal entries (related to EIR, FV, IMP, IRC modules), which are further exported as data flat files to the core banking system/General Ledger.

Dowiedz się więcej

o Finevare:

www.finevare.com

Learn more about

Finevare:

www.finevare.com

Exante – rozwiązanie MSSF dla przedsiębiorstw

Exante to system zarządzania ryzykiem finansowym wspierający następujące obszary:

- Wycena portfela instrumentów finansowych (MSR 39, MSSF 9, MSSF 13)
- Zautomatyzowane procedury związane z rachunkowością zabezpieczeń (MSR 39).

System Exante jest obecnie stosowany przez wiele polskich przedsiębiorstw.

Kluczowe funkcjonalności Exante:

Rejestracja parametrów transakcji pochodnych

System pozwala na rejestrację transakcji zawartych na rynkach: towarowym, walutowym i stopy procentowej.

Okresowe wyceny instrumentów pochodnych i ich księgowania

System dokonuje automatycznych wycen na każdy dzień roboczy. Wyceny bazują na średnich cenach rynkowych pozyskiwanych z serwisu Reuters i spełniają definicję wartości godziwej określonej w MSSF.

Określanie powiązań zabezpieczających

System umożliwia powiązanie pojedynczej transakcji lub portfeli transakcji finansowych do pozycji zabezpieczanych. Użytkownik otrzymuje dostęp do predefiniowanych strategii zabezpieczających, które są już sparametryzowane i dostosowane do jego wymagań.

Przeprowadzanie i dokumentacja testów skuteczności

System przeprowadza testy skuteczności metodą „dollar offset” lub metodą regresji liniowej. Wyniki testów są zapisywane w bazie danych, a użytkownik może śledzić te wyniki oraz ma zapewnioną pełną i poprawną dokumentację zgodną z MSR 39.

Generowanie poleceń księgowania

W przypadku rachunkowości zabezpieczeń konieczna jest ocena i pomiar skuteczności poszczególnych powiązań zabezpieczających. Exante automatycznie wylicza wartość skuteczną i nieskuteczną wszystkich powiązań zabezpieczających oraz przygotowuje odpowiednie polecenia księgowania, które mogą trafiać do systemu księgowego.

Exante – Risk Solution for corporate entities supporting financial instruments accounting under IFRS

Exante is a financial risk management system supporting companies on following:

- Valuation of financial instruments portfolio (in accordance with IAS 39, IFRS 9, IFRS 13)
- Automated procedures supporting application of hedge accounting (IAS 39).

Exante is currently used by companies across many industries (i.e. energy, manufacturing, resources, mining, leasing).

Main Exante functionalities:

Registering derivatives parameters

The System captures derivatives in commodities, FX and interest rates markets.

Periodic valuation of derivatives and accounting of fair value

The System automatically calculates fair value at each market day. Valuations are based on average market prices derived from Reuters and comply with fair value definition from IFRS.

Defining hedging relationships

The System links transaction or transactions portfolios to hedged items. The User gets access to predefined (parameterized and customized) hedging strategies.

Testing effectiveness of hedge relationships

The System conducts effectiveness tests using dollar offset method or regression. Tests results are saved in database and the User can track them. Full documentation is prepared by the System in accordance with IAS 39.

Generation of postings to G/L

At the end of each accounting period Exante automatically prepares journal entries for accounting system. In case of hedge accounting it calculates effective and ineffective part of all hedging relationships and prepares appropriate postings.

Szymon Urbanowicz

Dyrektor w Dziale Zarządzania Ryzykiem
odpowiedzialny za Exante
surbanowicz@deloitteCE.com

Dowiedz się więcej o Exante:

www.exante-online.com

Learn more about Exante:

www.exante-online.com

Nasze publikacje i przydatne linki

Tytuł		Opis
	Biuletyn MSSF	Cykliczna publikacja poruszających tematy związane z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.
	Praktyczny przewodnik po MSSF / MSR 2015	Przewodnik zawiera streszczenia zapisów wszystkich MSSF z uwzględnieniem zmian w MSSF wydanych do końca października 2014 r. oraz porównanie z Ustawą o rachunkowości (PSR).
	Wzorcowe Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe 2014 według MSSF	Wzór skonsolidowanego sprawozdania finansowego opracowany w celu zilustrowania ujawnień wymaganych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, dla sprawozdań finansowych sporządzanych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku i później.
	Przewodnik po znowelizowanych standardach MSSF 3 i MSR 27	Niniejszy przewodnik poświęcony jest przede wszystkim sposobom rozliczania połączeń jednostek gospodarczych zgodnie z MSSF 3(2008). W odpowiednich miejscach zawiera on odniesienia do MSR 27(2008) – w szczególności w odniesieniu do definicji kontroli, rozliczania udziałów niesprawujących kontroli oraz zmian struktury własnościowej.
	Przewodnik po MSSF 8 Segmenty Operacyjne	Publikacja przedstawia najważniejsze zasady związane z implementacją i zastosowaniem MSSF 8, wykorzystując liczne przykłady zastosowania poszczególnych rozwiązań zawartych w standardzie, jak również przykładowe formy prezentacji danych o segmentach operacyjnych.

Wszystkie powyższe publikacje można pobrać bezpłatnie na stronie Deloitte: www.deloitte.com/pl/mssf

Przydatne linki

MSSF

www.deloitte.com/pl/MSSF

Publikacje i aktualne informacje dotyczące MSSF

www.iasplus.com

Na tej stronie można znaleźć aktualne informacje dotyczące zmian w MSSF i KIMSF oraz praktyczne materiały źródłowe.

www.ifrs.org

Fundacja MSSF i Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR)

www.ifac.org

Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC)

Polskie Standardy Rachunkowości

www.mf.gov.pl

Ministerstwo Finansów (MF)

www.knf.gov.pl

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)

www.kibr.org.pl

Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (KIBR)

www.skwp.org.pl

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce (SKWP)

Deloitte

www.deloitte.com/pl/audyt

US GAAP

www.fasb.org

Amerykańska Rada ds. Standardów Sprawozdawczości Finansowej (FASB)

www.sec.gov

Amerykańska Komisja ds. Papierów Wartościowych i Giełd (SEC)

Unia Europejska

www.europa.eu

Unia Europejska (strona główna)

www.efrag.org

Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej

www.fee.be

Europejska Federacja Księgowych

www.esma.europa.eu

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

Dodatkowe informacje dotyczące usług, programów, szkoleń i publikacji

www.deloitte.com/pl

Deloitte Polska

www.deloitte.com

Deloitte Global

Kontakt

Członkowie Zespołu Technicznego Deloitte Audit:

Piotr Sokołowski

Partner

E-mail: psokolowski@deloitteCE.com

Marcin Samolik

Starszy Menedżer

E-mail: msamolik@deloitteCE.com

Przemysław Zawadzki

Starszy Menedżer

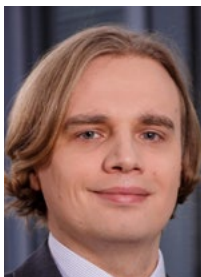
E-mail: pzawadzki@deloitteCE.com

Krzysztof Supera

Menedżer

E-mail: ksupera@deloittece.com

Paweł Tendera

Menedżer

E-mail: ptendera@deloitteCE.com

www.deloitte.com/pl

Eksperti Deloitte aktywnie wspierają proces implementacji MSSF. W tym celu stworzyliśmy platformę usług skierowanych głównie na kwestie związane ze sprawozdawczością finansową według MSSF oraz Krajowych Standardów Rachunkowości. Doradztwo przy implementacji MSSF

Forma doradztwa i naszego zaangażowania w ten proces jest w pełni elastyczna, umożliwiając jednostkom dostosowanie naszej pomocy do ich specyfiki i indywidualnych wymagań.

Podstawowe usługi, które świadczymy to:

- doradztwo w zakresie opracowania planu implementacji MSSF,
- pomoc przy identyfikacji i szacowaniu istotnych różnic wynikających z zastosowania MSSF oraz ich odzwierciedlenia w księgach,
- opracowanie i modyfikacja planu kont oraz dostosowanie systemów księgowych, jak i sprawozdawczości finansowej do zasad wynikających z MSSF,
- doradztwo w zakresie zmian organizacyjnych i obiegu dokumentów spowodowane implementacją MSSF,
- opracowywanie polityki rachunkowości w oparciu o przyjęte zasady na gruncie MSSF,
- doradztwo i opracowywanie pakietów konsolidacyjnych oraz wzorów sprawozdań finansowych dla podmiotów indywidualnych i grup kapitałowych,
- doradztwo przy sporządzaniu prospektów emisyjnych.

Konsultacje (w tym „hot-line”)

Obejmują one opracowanie przez naszych ekspertów analiz eksperckich w zakresie stosowania regulacji MSSF, jak również polskich standardów rachunkowości. Konsultacje mają za zadanie wskazanie właściwych - adekwatnych dla danego zagadnienia - rozwiązań.

Szkolenia i warsztaty

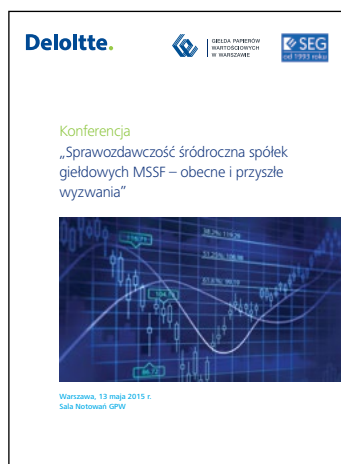
- szkolenia teoretyczne i warsztatowe z zakresu regulacji MSSF,
- cykliczne szkolenia związane ze zmianami w regulacjach MSSF,
- szkolenia w zakresie polskich standardów rachunkowości.

Konferencja Deloitte i SEG

„Konferencja: Sprawozdawczość śródroczna spółek giełdowych MSSF – obecne i przyszłe wyzwania”

Warszawa, 13 maja 2015 r.
Sala Notowań GPW

The poster features the Deloitte logo at the top left, followed by the logo of the Association of Publicly Listed Companies (SEG) and the logo of the Warsaw Stock Exchange (GPW). The title of the conference is written in green and black text. Below the title is a blue graphic with white lines and arrows, representing financial data or trends. At the bottom left of the poster, the date and location are listed: 'Warszawa, 13 maja 2015 r. Sala Notowań GPW'.

13 maja w Sali Notowań GPW w Warszawie odbędzie się konferencja organizowana przez Deloitte we współpracy ze Stowarzyszeniem Emitentów Giełdowych „Konferencja: Sprawozdawczość śródroczna spółek giełdowych MSSF – obecne i przyszłe wyzwania”.

Podczas konferencji eksperci z Deloitte omówią zasadę rozpoznawania przychodów, a także sprawozdawczość segmentową MSSF 8 i segmenty operacyjne w kontekście wartości firmy, czy aktywów wspólnych. Zostaną zaprezentowane wybrane zagadnienia szczegółowe i interpretacja np. MSSF 10, czy MSR 34. Ekspert z Deloitte opowiedzą także o MSSF 9 i jego wpływie na wszystkie jednostki oraz o podatkach, praktyce stosowania przepisów wprowadzonych w obecnym roku i planowanych zmianach.

Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych to prestiżowa, ekspercka organizacja dbająca o rozwój polskiego rynku kapitałowego oraz reprezentująca interesy spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Służy środowisku emitentów wiedzą i doradztwem w zakresie regulacji rynku giełdowego oraz praw i powinności uczestniczących w nim spółek. Będąc organizacją ekspercką, zmierza do szerzenia i wymiany wiedzy umożliwiającej rozwój rynku kapitałowego i nowoczesnej gospodarki rynkowej w Polsce. Stowarzyszenie istnieje od 1993 roku, oferując pomoc i konsultacje dla spółek członkowskich w zakresie wymogów prawnych, regulacji rynku, relacji inwestorskich. Obecnie SEG skupia prawie 300 spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz alternatywnym rynku NewConnect, reprezentujących ponad 80 proc. kapitalizacji emitentów krajowych.

Stowarzyszenie podejmuje prace na rzecz rozwoju rynku kapitałowego, głównie za pomocą działań regulacyjnych i edukacyjnych. Działania regulacyjne obejmują inicjowanie zmian prawnych oraz uczestniczenie w procesie legislacyjnym aktów prawnych dotyczących rynku kapitałowego. Dzięki temu możliwa jest dbałość o jakość regulacji, tak aby powstające przepisy w jak największym stopniu przyczyniały się do dalszego rozwoju rynku. W przypadku, kiedy obowiązujące regulacje nastręczają trudności interpretacyjnych, Stowarzyszenie podejmuje stosowne działania: wydaje rekomendacje (jak w przypadku nowych regulacji WZA), uzyskuje opinie właściwych organów (jak w przypadku regulacji dotyczących Komitetów Audytu) oraz uzyskuje opinie renomowanych kancelarii prawnych (praktycznie we wszystkich kwestiach dotyczących ogółu notowanych spółek). Ponadto SEG służy członkom wiedzą i doświadczeniem (także w ramach indywidualnych konsultacji) w sprawach związanych z notowaniem spółek na GPW.

Wdrożenie działań regulacyjnych odbywa się poprzez organizację seminariów i konferencji służących pogłębianiu wiedzy z zakresu relacji inwestorskich, ustawowych obowiązków informacyjnych, aspektów prawnych (nowelizacje aktów prawnych) czy też finansowych (zmiany w rachunkowości). W działalności szkoleniowej Stowarzyszenia udział bierze rocznie ok. 1700 uczestników podczas kilkunastu spotkań, jak również poprzez transmisję w czasie rzeczywistym. Jako promotor nowoczesnych rozwiązań SEG rekomenduje wykorzystanie komunikacji elektronicznej w rozwoju relacji inwestorskich oraz komunikacji z inwestorami. Wyrazem działań ukierunkowanych na poprawę komunikacji spółki z otoczeniem jest tworzenie repozytorium korporacyjnych plików video oraz zaangażowanie w publikację czatów giełdowych wykorzystywanych przez emitentów. Natomiast organizowany przez SEG Konkurs Złota Strona Emitenta ma istotny wpływ na rozwój relacji inwestorskich. Kryteria Konkursu określają kierunek modyfikacji zakresu merytorycznego stron wpływając na poprawę jakości witryn korporacyjnych.

Szeroki zakres działań edukacyjnych oraz czynny udział w tworzeniu prawa na rynku kapitałowym powoduje wiele korzyści dla spółek członkowskich, m.in.:

- dostęp do wysokiej jakości szkoleń, organizowanych w odpowiedzi na bieżące zapotrzebowanie spółek członkowskich SEG
- bezpłatny udział pracowników spółek członkowskich w seminariach, konferencjach i kongresach organizowanych przez SEG
- materiały edukacyjne i publikacje opracowywane przez SEG przekazywane bezpłatnie
- możliwość korzystania z doradztwa SEG, np.:
  - w formie rekomendacji,
  - w formie indywidualnej porady pracowników SEG,
  - w formie pośrednictwa w uzyskaniu opinii właściwego organu,
  - w formie opinii prawnych opracowywanych na zlecenie SEG
- możliwość spotkania i bezpośrednich konsultacji ze znanymi osobistościami rynku kapitałowego i ekspertami zajmującymi się tematyką istotną dla funkcjonowania spółek giełdowych
- bieżący dostęp członków SEG do informacji o ważnych dla spółek giełdowych zmianach w prawie oraz o pracach nad tworzeniem regulacji rynku kapitałowego

Ponadto Emitent przystępujący do Stowarzyszenia:

- bierze udział w forum wymiany informacji i doświadczeń, poprzez uczestnictwo w spotkaniach skierowanych do osób zatrudnionych w poszczególnych obszarach spółki: - członków Rad Nadzorczych, - członków Zarządów, - pracowników działów: księgowości, finansów, relacji inwestorskich oraz prawa i zarządzania ryzykiem etc.
- otrzymuje dostęp do specjalnych zasobów serwisu, w tym SEGnet – aktualnych aktów prawnych, opinii i konsultacji dotyczących rynku
- uzyskuje możliwości otrzymywania bezpłatnych raportów publikowanych we współpracy z audytorami, kancelariami prawnymi, Giełdą Papierów Wartościowych oraz innymi instytucjami rynku
- korzysta z możliwości podnoszenia poziomu wiedzy na temat zasad funkcjonowania rynku kapitałowego,
- posługuje się przywilejem używania logo Stowarzyszenia oraz formuły: „Spółka należy do Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych” na drukach firmowych, w internecie i e-mail, w broszurach, biuletynach i pismach,
- ma możliwość zamieszczania danych korporacyjnych takich jako logo spółki i dane teled adresowe na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Powyzsza publikacja zawiera jedynie informacje natury ogólnej. Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Deloitte Global Services Limited, Deloitte Global Services Holdings Limited, Deloitte Touche Tohmatsu Verein, firmy członkowskie oraz podmioty stowarzyszone nie świadczą tym samym, ani nie przedstawiają w tej publikacji porad księgowych, podatkowych, inwestycyjnych, finansowych, konsultingowych, prawnych czy innych. Nie należy także wyłącznie na podstawie zawartych tu informacji podejmować jakichkolwiek decyzji dotyczących Państwa działalności. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji lub działań dotyczących kwestii finansowych czy biznesowych powinni Państwo skorzystać z porady profesjonalnego doradcy. Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Deloitte Global Services Limited, Deloitte Global Services Holdings Limited, Deloitte Touche Tohmatsu Verein, firmy członkowskie oraz podmioty stowarzyszone nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z wykorzystania informacji zawartych w publikacji ani za Państwa decyzje podjęte w związku z tymi informacjami. Osoby korzystające z powyższej publikacji robią to na własne ryzyko i ponoszą pełną związaną z tym odpowiedzialność.

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 150 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. 200 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: stanowić standard najwyższej jakości.

Specjalistów Deloitte łączy kultura współpracy oparta na zawodowej rzetelności i uczciwości, maksymalnej wartości dla klientów, lojalnym współdziałaniu i sile, którą czerpią z różnorodności. Deloitte to środowisko sprzyjające ciągłemu pogłębianiu wiedzy, zdobywaniu nowych doświadczeń oraz rozwojowi zawodowemu. Eksperci Deloitte z zaangażowaniem współtworzą społeczną odpowiedzialność biznesu, podejmując inicjatywy na rzecz budowania zaufania publicznego i wspierania lokalnych społeczności.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas